

Кредит-Рейтинг

а/с 921, Київ, 01024, Україна
тел/факс: +380 (44) 490 2550, 490 2554
e-mail: office@credit-rating.com.ua
<http://www.credit-rating.com.ua>

Рейтинговий звіт TRNP 001-005 - short

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Тернопіль
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	12.06.2008 р.
Дата оновлення:	23.06.2010 р.
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB-
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності, та перспективних планів на майбутнє. Крім того, у ході рейтингової оцінки висвітлюється інформація щодо існуючої системи управління, а також політичної ситуації в регіоні та взаємодії різних гілок влади.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій виконавчим комітетом Тернопільської міської ради, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	12.06.2008 р.	27.11.2008 р.	18.06.2009 р.	11.12.2009 р.	23.06.2010 р.
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
<i>Рейтингова дія</i>	<i>визначення</i>	<i>підтвердження</i>	<i>підтвердження</i>	<i>підтвердження</i>	<i>підтвердження</i>

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Знаки + або - позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Рівень кредитного рейтингу міста Тернополя підтримується:

- збереженням помірною рівня бюджетної забезпеченості міста: розрахунковий обсяг доходів загального фонду бюджету без урахування трансфертів на одного мешканця складає у 2009 році 1 085,3 грн. (1 119,0 грн. у 2008 році);
- відсутністю концентрації надходжень до бюджету міста за основними платниками податків;
- зростанням окремих показників соціально-економічного розвитку міста протягом 2009 року: середньомісячної заробітної плати на 3,6% – до 1 534,3 грн., обсягу прямих іноземних інвестицій на 2,1% – до 23,3 млн. дол. США, обсягу реалізованої промислової продукції на 3,4% – до 1 929,6 млн. грн.
- відсутністю прямого боргу Тернопільської міської ради станом на 01.01.2010 р.

Рівень кредитного рейтингу міста Тернополя обмежується:

- скороченням обсягів надходжень до бюджету розвитку міста у 2009 році, порівняно з 2008 роком, що зумовлюється негативними наслідками кризових явищ в економіці України;
- погіршенням ситуації на ринку праці міста у 2009 році: скороченням середньооблікової чисельності зайнятих (на 4,4%, порівняно з 2008 роком) та зростанням заборгованості з виплати заробітної плати (на 21,3% порівняно з початком року) за залежності доходної частини бюджету міста від надходжень податку з доходів фізичних осіб (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів перевищує 70%);
- подальшим зростанням залежності бюджету міста від дотації вирівнювання з Державного бюджету, співвідношення обсягу якої до доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становило у 2008 році – 17,4%, у 2009 році – 27,3% та очікуваним зростання цього показника у 2010 році до 37,1%;
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися впродовж 2009 року в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Тернополя, та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Тернопільської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2004-2009 рр. наведено у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Тернополя за 2004-2009 рр.

Показник	2004 рік	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	2009 рік
Чисельність наявного населення, тис. осіб (станом на кінець звітного періоду)	220,7	219,1	218,3	217,4	217,3	217,6
Середньомісячна заробітна плата, грн.	510,46	683,28	870,35	1 107,5	1 481,1	1 534,3
Заборгованість з виплати заробітної плати, млн. грн. (станом на кінець звітного періоду)	2,1	2,9	3,2	1,5	3,3	4,0
Обсяг реалізованої промислової продукції, млн. грн.	684,2	936,3	1 140,7	1 256,0	1 866,8	1 929,6
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	281,5	391,0	474,7	857,5	1 225,9	636,0
Прямі іноземні інвестиції, млн. доларів США (станом на кінець звітного періоду)	н/д	21,0	24,0	25,1	22,8	23,3
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	н/д	н/д	111,2	160,5	236,5	100,4
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	77,1	133,4	78,2	126,7	130,3	115,2
Обсяг роздрібного товарообороту, млн. грн.	632,8	864,7	1 064,9	1 511,7	2 190,0	2 155,6

Джерело: Виконавчий комітет Тернопільської міської ради

Демографія, трудові ресурси та заробітна плата

За рахунок позитивного сальдо природного приросту чисельність наявного населення міста Тернополя протягом 2009 року зросла на 0,6 тис. осіб і станом на 01.01.2010 р. склала 217,6 тис. осіб. Сальдо механічного приросту населення в аналізованому періоді, як і у попередні роки, є негативним.

Погіршення ситуації на ринку праці м. Тернополя у 2009 році знайшло своє відображення у скороченні чисельності зайнятих (3,4 тис. осіб, порівняно з 2008 роком), продовженні практики застосування вимушених адміністративних відпусток та скорочень робочого часу та збільшенні (на 21,3%, порівняно з 2008 роком) обсягу заборгованості з виплати заробітної плати. Номінальна середньомісячна заробітна плата у м. Тернополі протягом 2009 року збільшилась на 3,6% до 1 534,3 грн. (на 19,5% менше, ніж у середньому по країні). Водночас скорочення реальних доходів населення міста призвело до зменшення обсягу роздрібного товарообороту (на 1,6%, порівняно з 2008 роком) до 2,2 млрд. грн. (на 98,1% більше, ніж у середньому по країні у розрахунку на одного мешканця).

Скорочення чисельності зайнятих у промисловості, транспорті, будівництві та фінансовій діяльності вплинуло на структурні пропорції формування фонду оплати праці у місті у бік посилення значення галузей бюджетної сфери, зокрема освіти та охорони здоров'я. Водночас галузева диверсифікація податкових надходжень до бюджету м. Тернополя залишається на високому рівні, оскільки питома вага кожної з основних галузей у структурі фонду оплати праці, не перевищує 20%.

Виробнича сфера та зовнішньоекономічна діяльність

Основними платниками податків є підприємства галузей «Торгівля», «Промисловість», «Державне управління», «Транспорт та зв'язок» та «Освіта». З огляду на те, що питома податків та зборів сплачених до міського бюджету жодною з галузі не перевищує 20,0%, доходна база бюджету міста є досить диверсифікованою, тобто вона не залежить від політики діяльності окремого підприємства чи групи компаній.

Промисловість у звітному періоді залишається однією з провідних галузей економіки м. Тернополя. За підсумками 2009 року промисловими підприємствами міста було збільшено обсяги промислового виробництва на 0,2%, порівняно з 2008 роком, а обсяг реалізації промислової продукції становив 1 929,6 млн. грн. (103,4% показника 2008 року) що на 38,7% менше, ніж у середньому по країні у розрахунку на одного мешканця.

Внаслідок глобальної промислової стагнації та погіршення динаміки міжнародної торгівлі, обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств і організацій м. Тернополя скоротився у 2009 році у 2,4 рази порівняно з 2008 роком, та склав 100,4 млн. дол. США (у 3,7 рази менше за середній показник по країні у розрахунку на одного мешканця).

Інвестиційна та будівельна діяльність

У 2009 році обсяг капіталовкладень в економіку міста скоротився. Зокрема, обсяг інвестицій в основний капітал, освоєний підприємствами м. Тернополя в аналізованому періоді, зменшився (у фактичних цінах), порівняно з показником аналогічного періоду попереднього року, на 48,1%. У розрахунку на одного мешканця обсяг інвестицій в основний капітал у 2009 році, на відміну від 2008 року, був меншим за середній показник по країні.

У структурі джерел інвестицій в основний капітал у м. Тернополі переважають кошти населення на індивідуальне житлове будівництво, власні кошти підприємств та інші позики. Найбільші обсяги інвестицій в основний капітал в аналізованому періоді – 66,1% продовжували надходити до галузі «Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам», що є наслідком суттєвого попиту на нерухомість м. Тернополя, який був сформований у попередні періоди.

У 2009 році у м. Тернополі було уведено до експлуатації житла загальним обсягом 115,2 тис. кв. м., що було на 11,6% менше, ніж у 2008 році та у 3,8 разів більше, ніж у середньому по країні у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення.

Станом на 01.01.2010 р. загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених у економіку міста Тернополя, становив 23,3 млн. дол. США, що у розрахунку на одного мешканця складало 12,3% середнього показника по країні.

Житлове та комунальне господарство міста та транспорт

У 2009 році, як і протягом попередніх періодів, у м. Тернополі залишаються актуальними проблеми високого рівня зносу основних фондів житлово-комунального господарства та поліпшення фінансового стану підприємств, які забезпечують життєдіяльність міста. В аналізованому періоді у місті не проводилась робота з перегляду вартості житлово-комунальних послуг для всіх категорій споживачів.

Платіжна дисципліна населення м. Тернополя щодо сплати комунальних послуг у 2009 році залишається на недостатньому рівні. Рівень оплати населення за житлово-комунальні послуги протягом аналізованого періоду перебуває на рівні нижчому за 100%, що призвело до зростання простроченої заборгованості населення. Станом на 01.01.2010 р. обсяг простроченої заборгованості за отримані послуги у розрахунку на одного мешканця м. Тернополя перебував на помірному рівні і становив 91,5 грн. на 1 особу.

Перевезення пасажирів у міському електротранспорті відноситься до сфери компетенції КП «Тернопільелектротранс». Протягом 2009 року чисельність пасажирів, перевезених електротранспортом, зросла на 0,8%, порівняно із попереднім роком. Не зважаючи на значну зношеність основних фондів міського комунального електротранспорту, протягом 2009 року місто не здійснювало капітальних видатків на його оновлення, що у майбутньому призведе до необхідності суттєво збільшити обсяги видатків місцевого бюджету на зазначені цілі.

Земельні ресурси та комунальне майно

Тернопільська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. Продаж земельних ділянок та об'єктів комунальної власності залишається основним джерелом отримання коштів на фінансування капітальних видатків бюджету міста Тернополя. За результатами 2009 року питома вага надходжень від операцій з комунальним майном (продаж, оренда, користування) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 12,5% (16,4% у 2008 році).

Протягом звітної періоду до бюджету розвитку спеціального фонду бюджету м. Тернополя було забезпечено надходження майже 10,0 млн. грн., що складає 36,6% уточненого річного планового показника та 37,2% фактичного показника 2008 року. На зменшення надходжень вплинуло падіння попиту на об'єкти нерухомості комунальної власності внаслідок загальним падінням ділової активності.

Міська влада активно використовує земельні та майнові ресурси для наповнення загального фонду бюджету міста, про що свідчить зростання (з 7,6% до 9,8%) сукупної

питомої ваги орендної плати за землю та плати за оренду цілісних майнових комплексів у доходах загального фонду бюджету без урахування трансфертів. Водночас фактичний обсяг надходжень від оренди комунального майна у 2009 році зменшився, на що вплинуло відмова орендарів від подальшої оренди комунального майна.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджет міста Тернополя було представлено у форматі бюджетного балансу з розбивкою за загальним та спеціальним фондами.

Бюджет міста Тернополя у форматі бюджетного балансу за 2007-2009 рр., тис. грн.

Показник	2007 рік			2008 рік			2009 рік		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Податкові надходження	171 899,3	9 217,9	181 117,2	229 819,3	9 872,2	239 691,5	220 342,9	9 286,9	229 629,9
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	7 906,0	19 152,5	27 058,5	12 261,0	24 115,6	36 376,7	15 569,8	26 871,1	42 440,9
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	115 451,0	0,0	115 451,0	137 501,1	10,5	137 511,6	181 958,6	12 191,5	194 150,1
Операційні надходження всього	295 256,3	28 370,4	323 626,7	379 581,4	33 998,2	413 579,7	417 871,3	48 349,5	466 220,8
Поточні видатки	195 710,8	21 303,9	217 014,6	269 216,5	28 580,8	297 797,3	302 192,1	35 559,1	337 751,2
Субсидії та поточні трансферти	84 731,3	271,8	85 003,1	99 160,2	318,3	99 478,5	111 522,1	8 197,4	119 719,5
Операційні видатки всього	280 442,0	21 575,7	302 017,7	368 376,7	28 899,1	397 275,9	413 714,2	43 756,5	457 470,6
Операційний баланс	14 814,3	6 794,7	21 609,0	11 204,7	5 099,1	16 303,8	4 157,1	4 593,0	8 750,2
Фінансовий дохід	686,3	0,0	686,3	1 119,9	0,0	1 119,9	213,8	0,0	213,8
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	686,3	0,0	686,3	1 119,9	0,0	1 119,9	213,8	0,0	213,8
Поточний баланс	15 500,6	6 794,7	22 295,2	12 324,7	5 099,1	17 423,8	4 370,9	4 593,0	8 963,9
Капітальні надходження	0,0	23 320,4	23 320,4	0,0	26 811,8	26 811,8	2,8	9 979,6	9 982,4
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	1 403,0	2 259,1	3 662,1	1 499,6	4 246,3	5 745,9	0,0	50,0	50,0
Капітальні надходження всього	1 403,0	25 579,5	26 982,4	1 499,6	31 058,1	32 557,8	2,8	10 029,6	10 032,4
Капітальні видатки	9 739,9	17 608,3	27 348,2	11 553,7	34 837,9	46 391,6	2 020,7	12 907,9	14 928,6
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	1 115,0	6 551,6	7 666,6	893,1	7 745,4	8 638,5	180,1	1 980,9	2 161,0
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	2 259,1	0,0	2 259,1	4 246,3	0,0	4 246,3	50,0	0,0	50,0
Капітальні видатки всього	13 114,0	24 159,9	37 273,9	16 693,1	42 583,3	59 276,4	2 250,8	14 888,8	17 139,6
Капітальний баланс	-11 711,1	1 419,6	-10 291,5	-15 193,5	-11 525,2	-26 718,7	-2 248,0	-4 859,2	-7 107,2
Баланс після капітальних видатків	3 789,5	8 214,2	12 003,7	-2 868,8	-6 426,1	-9 294,9	2 122,9	-266,1	1 856,7
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	100,0	0,1	100,1	100,0	0,0	100,0	100,0	0,0	100,0
Профіцит/дефіцит	3 689,5	8 214,1	11 903,6	-2 968,8	-6 426,1	-9 394,9	2 022,9	-266,1	1 756,7
Фінансування	-3 687,5	-8 214,1	-11 901,6	2 968,8	6 426,1	9 394,9	-2 022,9	266,1	-1 756,7
Баланс	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Тернопільської міської ради

На відміну від багатьох місцевих бюджетів України, бюджет м. Тернополя у звітному періоді зберігає позитивне сальдо операційного балансу як за загальним, так і за спеціальним фондами. Водночас у зв'язку з суттєвим уповільненням темпу зростання операційних надходжень за одночасного високого темпу зростання операційних видатків, показник позитивного сальдо операційного балансу бюджету за загальним фондом склав у 2009 році 4 157,1 тис. грн. (37,1% до показника 2008 року).

Податкові надходження, зокрема податок з доходів фізичних осіб та плата за землю продовжують визначати динаміку операційних надходжень бюджету міста. Скорочення чисельності працівників, зменшення заробітної плати в окремих галузях та запровадження адміністративних скорочень робочого часу – все це негативно вплинуло на динаміку надходжень податку з доходів фізичних осіб у аналізованому періоді. Натомість обсяг надходжень плати за землю у звітному періоді суттєво збільшився, що частково компенсувало зменшення надходжень податку з доходів фізичних осіб.

Складовою частиною офіційних трансфертів до бюджету м. Тернополя протягом аналізованого періоду залишається дотація вирівнювання з Державного бюджету. Плановий обсяг дотації вирівнювання у 2009 році встановлено на рівні 64,4млн. грн. При цьому слід зазначити, що співвідношення дотації вирівнювання до фактично виконаного обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів зросло в аналізованому періоді, порівняно з 2008 роком, на 9,9 в. п. і складало 27,3%.

Через невідповідність строків фінансування поточних видатків та надходження відповідних доходів загального фонду бюджету м. Тернополя, у 2009 році, як і протягом попередніх років, виконання бюджету міста супроводжувалося тимчасовими касовими розривами, які покривалися за рахунок короткотермінових позичок з єдиного казначейського рахунку. Протягом останніх 5 років їх обсяг не мав сталої динаміки, а за результатами 2009 року загальна сума короткотермінових позичок, що залучалися з єдиного казначейського рахунку, складає 55,4 млн. грн., що у 10,3 рази більше за показник 2008 року. За підсумками 2009 року залучені короткотермінові позички погашено у повному обсязі.

З метою залучення додаткових коштів у 2009 році Тернопільська міська рада продовжувала розпочату у 2003 році практику здійснення активних операцій з тимчасово вільними залишками бюджету міста шляхом їх розміщення на депозит. При цьому сума процентного доходу в аналізованому періоді становить 209,0 тис. грн., що у 5,3 рази менше, ніж надходження у 2008 році.

У зв'язку з суттєвим зменшенням обсягу надходжень до бюджету розвитку у 2009 році, обсяг капітальних видатків, здійснених в аналізованому періоді, є значно меншим, порівняно з попередніми роками. Відповідно, негативний капітальний баланс бюджету міста у 2009 році був меншим, ніж у 2008 році у 3,8 рази.

Загалом бюджет міста Тернополя за підсумками 2009 року було виконано з профіцитом обсягом 1 756,7 тис. грн. При цьому профіцит загального фонду бюджету склав 2 022,9 тис. грн., а дефіцит спеціального фонду становив – 266,1 тис. грн.

Дефіцит, що утворився за наслідками виконання спеціального фонду бюджету міста у 2009 році, було покрито за рахунок коштів розміщених на депозитах у фінансових установах.

Показник ліквідності бюджету міста за загальним фондом за підсумками виконання бюджету міста у 2009 року був низьким – 1,2% (у 2008 році – 0,3%). Показник ліквідності за спеціальним фондом за підсумками виконання бюджету у 2009 року залишався на помірному рівні –5,2% (у 2008 році –4,6%).

Виконання доходної частини бюджету м. Тернополя

Незважаючи на скорочення, порівняно з 2008 роком, обсягу доходної частини бюджету, у м. Тернополя зберігається прийнятний рівень бюджетно-фінансової забезпеченості: розрахунковий обсяг доходів загального фонду бюджету без урахування трансфертів на одного мешканця складає 1 085,3 грн. та не поступається аналогічним показникам багатьох міст України з сумірним адміністративно-територіальним статусом та чисельністю населення.

Затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за доходами загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у 2009 році було виконано на 100,2% у тому числі за закріпленими доходами на 99,3% та за власними доходами – на 105,6%. Розрахований Міністерством фінансів України обсяг закріплених доходів було виконано у 2009 році на 102,2%.

Податок з доходів фізичних осіб та плата за землю продовжують формувати основну частину закріплених та власних доходів загального фонду бюджету міста. У місті у звітному періоді зберігається високий рівень галузевої диверсифікації надходжень податку з доходів фізичних осіб, а також диверсифікації надходжень у частині найбільших платників податків.

Уточнений план за надходженнями до спеціального фонду бюджету за підсумками аналізованого періоду було виконано на 96,2%. З початку 2009 року у м. Тернополі зберігається висока динаміка виконання планових обсягів більшості джерел доходів спеціального фонду бюджету, окрім податку з власників транспортних засобів, доходів від реалізації землі та майна, а також надходження до цільових фондів.

Виконання видаткової частини бюджету м. Тернополя

Виконання більшості видаткових статей бюджету за підсумками року у обсягах, менших від запланованих призвело до невисокого рівня виконання видаткової частини бюджету міста в цілому (94,6%), що мало наслідком збільшення кредиторської заборгованості бюджету станом на 01.01.2010 року в 4,2 рази.

Структура видаткової частини бюджету міста за економічною класифікацією у 2009 році змінилась у бік значного зростання питомої ваги поточних видатків, що свідчить про те, що основними напрямками спрямування коштів у місті є наразі першочергові поточні витрати.

Міський бюджет на 2010 рік

Доходну частину міського бюджету Тернополя на 2010 рік без урахування трансфертів та коштів, що передаються до спеціального фонду бюджету затверджено в обсязі 324,7 млн. грн. За загальним фондом доходи бюджету міста було затверджено в обсязі 270,2 млн. грн. Темп росту надходжень загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів), які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів, відносно показника виконання у 2009 році склав 112,8%; темп росту надходжень власних доходів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів відносно показника виконання у 2009 році склав 123,5%.

У 2010 році Тернопільською міською радою заплановано збільшення надходжень до спеціального фонду бюджету, передусім за рахунок зростання доходів бюджету розвитку в 1,9 рази, порівняно з 2009 роком, до 18,7 млн. грн.

Бюджетом м. Тернополя на 2010 рік було заплановано надходження дотації вирівнювання в обсязі 100,4 млн. грн., що на 55,9% більше, ніж у 2009 році. При цьому якщо у 2009 році співвідношення дотації вирівнювання до фактично виконаного обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складало 37,1%, то відповідно до планових показників міського бюджету на 2009 рік – 27,3%.

Слід зазначити, що протягом січня–березня 2010 року у місті зберігається високий рівень виконання доходної частини бюджету. Зокрема план на I півріччя 2010 року за податковими надходженнями у січні–березні було виконано на 49,0%, у тому числі план за надходженнями податку з доходів фізичних осіб – на 45,4%, план за надходженнями плати за землю – на 53,3%. Порівняно з аналогічним періодом 2009 року, обсяг доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів у січні–березні 2010 року збільшився на 9,7%, внаслідок зростання обсягів податкових та неподаткових надходжень, а також доходів від операцій з капіталом. Зважаючи на позитивну динаміку наповнення доходної частини бюджету міста у січні–березні п.р., міська рада спроможна досягти запланованого зростання обсягів надходжень переважної більшості джерел наповнення бюджету міста.

Видаткову частину міського бюджету м. Тернополя на 2010 рік без урахування трансфертів до бюджетів інших рівнів та коштів, що передаються до спеціального фонду встановлено у обсязі 1 061,5 млн. грн., що складає 111,1% від фактичного показника у 2009 році. У 2010 році передбачається зростання обсягів видатків за переважною більшістю видаткових статей бюджету, за виключенням витрат на житлово-комунальне господарство, засоби масової інформації, охорону навколишнього природного середовища та цільових фондів.

Боргові зобов'язання міста

Станом на 01.01.2010 р. консолідований борг м. Тернополя складає 20 189,4 тис. грн., у тому числі:

- 1 025,8 тис. грн. – прострочена кредиторська заборгованість бюджетних установ, що утримуються за рахунок загального та спеціального фондів бюджету міста;
- 946,2 тис. грн. – непогашений залишок за кредитами залученими комунальними підприємствами КП «Тернопільводоканал», КП «Тернопільелектротранс» та Комунальним автотранспортним підприємством;
- 18 217,4 тис. грн. – прострочена кредиторська заборгованість підприємств житлово-комунального господарства міста Тернополя.

За інформацією Тернопільської міської ради, місто має намір залучити позичкові кошти до бюджету розвитку на фінансування робіт з реконструкції доріг міста. Запозичення заплановано здійснити двома серіями у таких обсягах:

- перша серія – 10 млн. грн. відсоткова ставка за користування залученими коштами – відповідно до кон'юнктури ринку, але не більше 20 відсотків річних; строк погашення основної суми боргу за облігаціями – не пізніше 31 грудня 2013 р.;
- друга серія – 10 млн. грн. відсоткова ставка за користування залученими коштами – відповідно до кон'юнктури ринку, але не більше 20 відсотків річних; строк погашення основної суми боргу за облігаціями – не пізніше 31 грудня 2014 р.

Водночас внаслідок фінансово-економічної кризи в країні, яка позначилась на скороченні ринку фінансів загалом та муніципальних займів зокрема, місто призупинило роботи з проведення запозичення до міського бюджету до моменту настання сприятливої кон'юнктури ринку.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Тернополя підтверджено на рівні **uaBBB-** прогноз «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. К. Самойлова

Старший фінансовий аналітик відділу
муніципальних рейтингів

О.І. Луценко

Додатки

Бюджет міста Тернополя у форматі бюджетного балансу за 2004-2009 рр., тис. грн.

Показник	2004 рік	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	2009 рік
Податкові надходження	80 072,8	101 426,6	127 640,6	181 117,2	239 691,5	229 629,9
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	14 503,5	18 498,6	20 341,2	27 058,5	36 376,7	42 440,9
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів	34 223,2	62 171,6	71 682,5	115 451,0	137 511,6	194 150,1
Операційні надходження всього	128 799,5	182 096,8	219 664,4	323 626,7	413 579,7	466 220,8
Поточні видатки	87 596,4	135 249,0	166 203,9	217 014,6	297 797,3	337 751,2
Субсидії та поточні трансферти	41 557,2	43 297,8	48 318,5	85 003,1	99 478,5	119 719,5
Операційні видатки всього	129 153,5	178 546,8	214 522,4	302 017,7	397 275,9	457 470,6
Операційний баланс	-354,0	3 550,0	5 142,1	21 609,0	16 303,8	8 750,2
Фінансовий дохід	130,2	266,4	408,6	686,3	1 119,9	213,8
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	130,2	266,4	408,6	686,3	1 119,9	213,8
Поточний баланс	-223,8	3 816,4	5 550,7	22 295,2	17 423,8	8 963,9
Капітальні надходження	6 694,4	11 498,6	4 520,5	23 320,4	26 811,8	9 982,4
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	4 094,3	500,0	2 000,0	3 662,1	5 745,9	50,0
Капітальні надходження всього	10 788,7	11 998,6	6 520,5	26 982,4	32 557,8	10 032,4
Капітальні видатки	10 542,7	13 741,3	12 883,2	27 348,2	46 391,6	14 928,6
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	3 117,9	816,8	2 666,3	7 666,6	8 638,5	2 161,0
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	0,0	0,0	1 000,0	2 259,1	4 246,3	50,0
Капітальні видатки всього	13 660,6	14 558,0	16 549,5	37 273,9	59 276,4	17 139,6
Капітальний баланс	-2 871,8	-2 559,4	-10 029,0	-10 291,5	-26 718,7	-7 107,2
Баланс після капітальних видатків	-3 095,7	1 257,0	-4 478,3	12 003,7	-9 294,9	1 856,7
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	100,0	100,0	99,9	100,1	100,0	100,0
Профіцит/дефіцит	-3 195,7	1 157,0	-4 578,2	11 903,6	-9 394,9	1 756,7
Фінансування	3 195,6	-1 157,0	4 578,2	-11 901,6	9 394,9	1 756,7
Баланс	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Тернопільської міської ради

Джерела фінансування бюджету м. Тернополя у 2004–2009 рр., тис. грн.

Показник	2004 рік	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	2009 рік
Профіцит/дефіцит	-3 195,7	1 157,0	-4 578,2	11 903,6	-9 394,9	-1 756,7
Фінансування	3 195,6	-1 157,0	4 578,2	-11 901,6	9 394,9	-1 756,7
Зміни залишків	3 195,6	-1 072,4	4 580,4	-442,0	-1 769,7	-2 053,7
залишок на початок року	10 314,1	7 118,5	8 190,9	3 610,6	4 052,5	5 822,2
залишок на кінець року	7 118,5	8 190,9	3 610,6	4 052,5	5 822,2	7 876,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	-11 459,6	11 164,6	297,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	69 088,0	101 075,6	6 597,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	80 547,6	89 911,0	6 300,0
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Запозичення	0,0	23 970,0	15 800,0	21 400,0	5 400,0	55 400,0
Погашення	0,0	23 970,0	15 800,0	21 400,0	5 400,0	55 400,0
Інші розрахунки	0,0	-84,5	-2,2	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Тернопільської міської ради